

Rolnummer 6657
Arrest nr. 54/2018 van 26 april 2018

A R R E S T

In zake: de prejudiciële vraag betreffende artikel 48ter, eerste lid, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, gesteld door de Nederlandstalige Politierechtbank te Brussel.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters A. Alen en J. Spreutels, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Moerman, E. Derycke, F. Daoût en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter A. Alen,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 28 april 2017 in zake de nv « Baloise Belgium » tegen de nv van publiek recht « Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen », waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 10 mei 2017, heeft de Nederlandstalige Politierechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 48ter lid 1 van de Arbeidsongevallenwet dd. 10.04.71 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat het enkel in een subrogatoire vordering voorziet tegen de verzekeringsonderneming die de aansprakelijkheid dekt van de eigenaar, de bestuurder of de houder van het motorvoertuig, en niet tegen de eigenaar van een spoorvoertuig ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de nv van publiek recht « Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Vansteenkiste, advocaat bij de balie te Brussel;
- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Slegers en Mr. C. Pouppez, advocaten bij de balie te Brussel.

De Ministerraad heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 7 februari 2018 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers A. Alen en J.-P. Moerman te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 28 februari 2018 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 28 februari 2018 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Op 28 januari 2010 werd Jan Boron, werknemer van de bvba « Josef Dierickx », het slachtoffer van een dodelijk arbeidsongeval. Toen hij in opdracht van netbeheerder Elia op een werf gelegen naast een spoorweg bekabelingswerken uitvoerde, werd hij gegrepen door een voorbijrijdende trein.

De nv « Baloise Belgium », de arbeidsongevallenverzekeraar van de bvba « Josef Dierickx », keerde aan de rechthebbenden van Jan Boron een bedrag uit van 504 420,54 euro. Vervolgens vorderde zij van de nv van publiek recht « Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen » (hierna : NMBS) de terugbetaling van dat bedrag op grond van artikel 29bis van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, in samenhang gelezen met artikel 48ter van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

De NMBS, die zich niet voor een dergelijk risico heeft verzekerd, voert evenwel aan dat zij niet gehouden is tot betaling, aangezien artikel 48ter van de arbeidsongevallenwet enkel voorziet in een subrogatoire vordering

van de arbeidsongevallenverzekeraar tegen de aansprakelijkheidsverzekeraar van de eigenaar, de bestuurder of de houder van het motorvoertuig, en niet in een subrogatoire vordering tegen de niet-verzekerde eigenaar van het voertuig zelf. Aangezien hij zich afvraagt of dat verschil in behandeling bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, stelt de verwijzende rechter de onderhavige prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de NMBS

A.1.1. Volgens de NMBS wordt het Hof verzocht de arbeidsongevallenverzekeraar die zijn subrogatoire vordering uitoefent tegen de aansprakelijkheidsverzekeraar van de eigenaar, de houder of de bestuurder van het motorvoertuig, te vergelijken met de arbeidsongevallenverzekeraar die zijn vordering rechtstreeks uitoefent tegen de eigenaar, de houder of de bestuurder van een spoorvoertuig.

A.1.2. Nochtans verschilt de situatie van de eigenaar van een spoorvoertuig substantieel van de situatie van de aansprakelijkheidsverzekeraar van de eigenaar, de bestuurder of de houder van een motorvoertuig. De NMBS is immers geen private verzekeringsonderneming die in ruil voor premies bepaalde risico's dekt. Zij ontvangt van niemand verzekeringspremies en zij legt geen reserves aan om risico's te dekken.

A.1.3. De enige verplichting van de NMBS in dit verband bestaat erin krachtens artikel 29*bis* van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen (hierna : WAM-Wet) rechtstreeks een schadevergoeding te betalen aan het slachtoffer van een treinongeval. Die verplichting, die niet samenhangt met het innen van verzekeringspremies, beoogt de zwakke weggebruiker te beschermen tegen de zware financiële gevolgen van een verkeersongeval.

Die doelstelling vereist geenszins dat de NMBS door de arbeidsongevallenverzekeraar die de zwakke weggebruiker of zijn nabestaanden reeds heeft vergoed, kan worden aangesproken in het kader van de arbeidsongevallenverzekering.

Standpunt van de Ministerraad

A.2.1. Volgens de Ministerraad kan de in het geding zijnde bepaling op een grondwetsconforme manier worden geïnterpreteerd. Zowel artikel 29*bis* van de WAM-Wet als artikel 48*ter* van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 beogen de financiële bescherming van de slachtoffers van een ongeval waarbij een motorvoertuig betrokken is. Artikel 29*bis* van de WAM-wet verplicht de aansprakelijkheidsverzekeraar van de eigenaar van het motorvoertuig, of bij gebreke daarvan de eigenaar zelf, om het slachtoffer schadeloos te stellen, en subrogeert hem vervolgens in de rechten die het slachtoffer kan doen gelden tegen de aansprakelijke derden. Artikel 48*ter* van de arbeidsongevallenwet, dat enkel van toepassing is indien dat verkeersongeval een arbeidsongeval is, verplicht de arbeidsongevallenverzekeraar van de werkgever om het slachtoffer schadeloos te stellen, en subrogeert hem vervolgens in de rechten die voortvloeien uit artikel 29*bis* van de WAM-Wet. De wetgever heeft in geen van beide regelingen een verschil in behandeling in het leven willen roepen naar gelang van het bij het ongeval betrokken motorvoertuig.

A.2.2. Het slachtoffer van een verkeersongeval dat tevens een arbeidsongeval is, kan steeds de arbeidsongevallenverzekeraar van zijn werkgever of het Fonds voor arbeidsongevallen aanspreken, ongeacht het bij het ongeval betrokken voertuig.

Het slachtoffer van een verkeersongeval dat geen arbeidsongeval is, moet daarentegen zijn vordering tot schadeloosstelling instellen tegen de verzekeraar van de eigenaar, de houder of de bestuurder van het motorvoertuig die het verkeersongeluk heeft veroorzaakt. Wanneer de eigenaar, zoals in het bodemgeschil, niet verzekerd is, moet het slachtoffer bijgevolg in staat zijn om zijn vordering in te stellen tegen de eigenaar van het motorvoertuig. Daarom bepaalt artikel 29*bis*, tweede lid, van de WAM-Wet dat bij een verkeersongeval waarbij

een motorrijtuig is betrokken dat aan spoorstaven is gebonden, de verplichting tot schadeloosstelling rust op de eigenaar van het motorrijtuig.

A.2.3. Gelet op het voorgaande zou de enige redelijke interpretatie van de in het geding zijnde bepaling erin bestaan dat de arbeidsongevallenverzekeraar die het slachtoffer van een treinongeval heeft vergoed, zijn subrogatoire vordering kan uitoefenen tegen de eigenaar van het spoorvoertuig zelf, indien die eigenaar niet verzekerd is.

- B -

B.1.1. Artikel 48*ter* van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 bepaalt :

« De verzekeringsonderneming en Fedris kunnen een rechtsvordering instellen tegen de verzekeringsonderneming die de aansprakelijkheid dekt van de eigenaar, de bestuurder of van de houder van het motorvoertuig of tegen het Gemeenschappelijk Waarborgfonds bedoeld in artikel 24, § 1, 1°, van de wet van 16 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen, tot beloop van de krachtens artikel 48*bis*, § 1, gedane uitkeringen, de ermee overeenstemmende kapitalen, alsmede de bedragen en kapitalen bedoeld in de artikelen 51*bis*, 51*ter* en 59*quinquies*.

Ze kunnen die vordering instellen op dezelfde wijze als de getroffen of zijn rechthebbenden en worden gesubrogeerd in de rechten die de getroffen of zijn rechthebbenden bij niet-vergoeding overeenkomstig artikel 48*bis*, § 1, hadden kunnen uitoefenen krachtens artikel 29*bis* van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen ».

B.1.2. De in het geding zijnde bepaling maakt deel uit van afdeling 6*bis* (« Samenloop met de vergoeding toegekend overeenkomstig artikel 29*bis* van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen ») van hoofdstuk II (« Schadeloosstelling ») van de arbeidsongevallenwet, die werd ingevoegd bij de wet van 29 april 1996 houdende sociale bepalingen. Die invoeging werd in de parlementaire voorbereiding verantwoord als volgt :

« Artikel 45 van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen heeft in de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen een artikel 29*bis* ingevoegd, waardoor elk slachtoffer van een verkeersongeval of diens rechthebbenden, met uitzondering van de bestuurders en passagiers van een motorvoertuig, recht heeft op een volledige schadeloosstelling, met uitzondering van de stoffelijke schade, bij elk verkeersongeval waarbij een motorvoertuig is betrokken en dit ten laste van de verzekeraar die de aansprakelijkheid dekt van de eigenaar of de houder van het motorvoertuig of, bij gebreke van verzekering, van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds.

Tevens werd daarbij voorzien dat de verzekeringsinstellingen, in de zin van de wet betreffende de geneeskundige verzorging en uitkeringen, die voormelde slachtoffers hebben vergoed in de rechten treden van die slachtoffers.

Evenwel werd geen vergelijkbare uitbreiding van het subrogatierecht voorzien in hoofde van de arbeidsongevallenverzekeraar die bedoelde slachtoffers van een verkeersongeval of hun rechthebbenden heeft schadeloos gesteld. Bovendien geldt voor de vordering die de getroffen en rechthebbenden krachtens het nieuw artikel 29*bis* van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering kunnen instellen, geen enkel cumulatieverbod met de arbeidsongevallenvergoedingen en werd evenmin de volgorde bepaald waarin de slachtoffers of hun rechthebbenden de vorderingen op grond van voormeld artikel 29*bis* en op grond van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 kunnen instellen.

Om deze lacunes op te vullen wordt een nieuwe afdeling 6*bis* in de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 ingevoegd. Deze nieuwe afdeling regelt de samenloop van de schadeloosstelling krachtens de arbeidsongevallenwet met de vergoedingen op basis van het artikel 29*bis* van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen op een parallelle wijze als dit thans reeds het geval is voor de samenloop met de schadeloosstelling die krachtens het gemeen aansprakelijkheidsrecht wordt verleend.

Het Beheerscomité van het Fonds voor arbeidsongevallen bracht in de vergadering van 18 juli 1994 een unaniem gunstig advies uit over dit voorstel tot tekstaanvulling » (*Parl. St.*, Kamer, 1995-1996, nr. 352/1, p. 3).

Gelet op die doelstellingen verplicht artikel 48*bis* van de arbeidsongevallenwet de arbeidsongevallenverzekeraar van de werkgever van het slachtoffer om aan het slachtoffer van een arbeidsongeval waarbij een motorvoertuig was betrokken, de vergoedingen die uit de arbeidsongevallenwet voortvloeien, te betalen, onverminderd artikel 29*bis* van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen (hierna : WAM-Wet). De overeenkomstig artikel 29*bis* van de WAM-Wet toegekende vergoeding kan in een dergelijk geval geen betrekking hebben op de vergoeding van lichamelijke schade zoals zij is gedekt door de arbeidsongevallenwet. Voor het overige mag de vergoeding op grond van artikel 29*bis* van de WAM-Wet worden samengevoegd met de vergoedingen toegekend krachtens de arbeidsongevallenwet.

Het in het geding zijnde artikel 48*ter* van de arbeidsongevallenwet kent aan de arbeidsongevallenverzekeraar die aan die verplichting heeft voldaan, een rechtsvordering toe tegen de verzekeringsonderneming die de aansprakelijkheid dekt van de eigenaar, de bestuurder of de houder van het motorvoertuig. De arbeidsongevallenverzekeraar wordt daarbij gesubrogeerd in de rechten die het slachtoffer of zijn rechthebbenden bij

niet-vergoeding overeenkomstig artikel 48*bis*, § 1, van de arbeidsongevallenwet hadden kunnen uitoefenen krachtens artikel 29*bis* van de WAM-Wet.

B.1.3. De in het geding zijnde bepaling werd gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 19 januari 2001 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de regeling inzake automatische vergoeding van de schade, geleden door zwakke weggebruikers en passagiers van motorrijtuigen.

Die bepaling breidde het toepassingsgebied van de in het geding zijnde bepaling uit tot de aansprakelijkheidsverzekeraar van de bestuurder van het motorvoertuig, terwijl de oorspronkelijke versie van die bepaling enkel de aansprakelijkheidsverzekeraar van de eigenaar en van de houder van het motorvoertuig vermeldde. Die wijziging werd in de parlementaire voorbereiding als volgt verklaard :

« Artikel 48*ter* van de arbeidsongevallenwet behoort tot de bepalingen die de samenloop regelen tussen de schadeloosstelling voor een arbeidsongeval en een overeenkomstig artikel 29*bis* van de W.A.M. toegekende vergoeding. Het parallellisme tussen beide wetteksten moet volledig zijn. Bijgevolg moet ook de verzekeraar die de aansprakelijkheid van de bestuurder dekt, in de arbeidsongevallenwet vermeld worden » (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, DOC 50-0210/001, p. 6).

B.2.1. Artikel 29*bis* van de WAM-Wet bepaalt :

« § 1. Bij een verkeersongeval waarbij een of meer motorrijtuigen betrokken zijn, op de plaatsen bedoeld in artikel 2, § 1, wordt, met uitzondering van de stoffelijke schade en de schade geleden door de bestuurder van elk van de betrokken motorrijtuigen, alle schade geleden door de slachtoffers en hun rechthebbenden en voortvloeiend uit lichamelijke letsels of het overlijden, met inbegrip van de kledischade, hoofdelijk vergoed door de verzekeraars die de aansprakelijkheid van de eigenaar, de bestuurder of de houder van de motorrijtuigen overeenkomstig deze wet dekken. Deze bepaling is ook van toepassing indien de schade opzettelijk werd veroorzaakt door de bestuurder.

Bij een verkeersongeval waarbij een motorrijtuig is betrokken dat aan spoorstaven is gebonden, rust de verplichting tot schadevergoeding die in het voorgaande lid is bepaald, op de eigenaar van het motorrijtuig.

Schade aan functionele prothesen wordt beschouwd als lichamelijke schade. Onder functionele prothesen wordt verstaan : de door het slachtoffer gebruikte middelen om lichamelijke gebreken te compenseren.

Artikel 19*bis*-11, § 1 is van toepassing op deze schadevergoeding. Wanneer het ongeval evenwel door toeval gebeurde, blijft de verzekeraar tot vergoeding gehouden.

De bepalingen van dit artikel zijn tevens van toepassing op de verkeersongevallen in de zin van het eerste lid waarbij motorrijtuigen zijn betrokken die krachtens artikel 10 van deze wet vrijgesteld zijn van de verplichting tot verzekering en wanneer de eigenaars van die motorrijtuigen gebruik hebben gemaakt van die vrijstelling.

Slachtoffers die ouder zijn dan 14 jaar en het ongeval en zijn gevolgen hebben gewild, kunnen zich niet beroepen op de bepalingen van het eerste lid.

Deze vergoedingsplicht wordt uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen betreffende de aansprakelijkheidsverzekering in het algemeen en de aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in het bijzonder, voorzover daarvan in dit artikel niet wordt afgeweken.

§ 2. De bestuurder van een motorrijtuig en zijn rechthebbenden kunnen zich niet beroepen op de bepalingen van dit artikel, tenzij de bestuurder optreedt als rechthebbende van een slachtoffer dat geen bestuurder was en op voorwaarde dat hij de schade niet opzettelijk heeft veroorzaakt.

§ 3. Onder motorrijtuig moet worden verstaan ieder voertuig bedoeld in artikel 1 van deze wet met uitzondering van rolstoelen met een eigen aandrijving die door gehandicapten in het verkeer kunnen worden gebracht.

§ 4. De verzekeraar of het gemeenschappelijk waarborgfonds treden in de rechten van het slachtoffer tegen de in gemeen recht aansprakelijke derden.

De vergoedingen, die ter uitvoering van dit artikel werden uitgekeerd, zijn niet vatbaar voor beslag of schuldvergelijking met het oog op de vordering van andere vergoedingen wegens het verkeersongeval.

§ 5. De regels betreffende de burgerrechtelijke aansprakelijkheid blijven van toepassing op alles wat niet uitdrukkelijk bij dit artikel wordt geregeld ».

B.2.2. Die bepaling maakt deel uit van hoofdstuk *Vbis* (« Vergoeding van bepaalde slachtoffers van verkeersongevallen ») van de WAM-Wet, dat werd ingevoegd bij artikel 45 van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen.

Met die invoeging beoogde de wetgever bescherming te bieden aan de slachtoffers van verkeersongevallen en hun nabestaanden, die als gevolg van een verkeersongeval vaak in een hachelijke financiële situatie terechtkomen die het toegebrachte leed nog verergert, terwijl het vaak niet eenvoudig is om de aansprakelijkheid voor het ongeval te bewijzen. Daarom voerde hij een stelsel in dat diegene die een motorrijtuig in het verkeer brengt, objectief aansprakelijk stelt voor de lichamelijke letsels voortvloeiend uit een ongeval waarbij dat voertuig betrokken is (*Parl. St.*, Senaat, 1993-1994, nr. 980/1, pp. 8-10).

De verplichting om het slachtoffer te vergoeden, rust op de verzekeraar die de aansprakelijkheid van de eigenaar, de bestuurder of de houder van het motorrijtuig overeenkomstig de WAM-Wet dekt. Voor een ongeval waarbij een aan spoorstaven gebonden motorrijtuig is betrokken, rust die verplichting op de eigenaar van dat motorrijtuig. Krachtens artikel 29*bis*, § 4, van de WAM-Wet wordt die verzekeraar vervolgens gesubrogeerd in de rechten van het slachtoffer tegen de voor het ongeval aansprakelijke derden.

B.2.3. Bij zijn arrest nr. 92/98 van 15 juli 1998 heeft het Hof geoordeeld dat de toenmalige versie van artikel 29*bis* van de WAM-Wet niet bestaanbaar was met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in zoverre het de ongevallen waarbij aan spoorstaven gebonden motorrijtuigen betrokken waren, uitsloot van het vergoedingsstelsel waarin die wet voorziet.

Daarom werd artikel 29*bis* van de WAM-Wet gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 19 januari 2001 (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, DOC 50-0210/001, p. 1). Die bepaling voegde onder meer een tweede lid toe aan artikel 29*bis*, § 1, van de WAM-Wet, dat een objectieve aansprakelijkheid voor de eigenaar van het aan spoorstaven gebonden motorrijtuig in het leven riep.

B.3.1. Zowel de in het geding zijnde bepaling als artikel 29*bis* van de WAM-Wet streven een evenwicht na tussen de financiële bescherming van het slachtoffer en de werking van het gemene aansprakelijkheidsrecht. Daarom bevatten beide bepalingen zowel een objectieve aansprakelijkheid van een verzekeraar als een subrogatoire vordering die vervolgens door diezelfde verzekeraar kan worden uitgeoefend. In geen van beide gevallen wordt de objectief aansprakelijk gestelde partij geacht het bedrag dat zij aan het slachtoffer heeft uitbetaald, definitief te dragen.

B.3.2. De in het geding zijnde bepaling en artikel 29*bis* van de WAM-Wet bevatten een getrapte subrogatieregeling. Het slachtoffer van een arbeidsongeval waarbij een motorvoertuig is betrokken, wordt voor de in de arbeidsongevallenwet bedoelde schade vergoed door de arbeidsongevallenverzekeraar van zijn werkgever, die krachtens de in het geding zijnde bepaling beschikt over een subrogatoire vordering met betrekking tot dat uitgekeerde bedrag tegen de verzekeringsonderneming die de aansprakelijkheid dekt van de

eigenaar, van de bestuurder of van de houder van het motorrijtuig. Die laatste verzekeringsonderneming beschikt op haar beurt, krachtens artikel 29*bis*, § 4, van de WAM-Wet, over een subrogatoire vordering tegen de in gemeen recht aansprakelijke derden.

B.4. In de interpretatie van de verwijzende rechter voorziet de in het geding zijnde bepaling enkel in een subrogatoire vordering tegen de verzekeringsonderneming die de aansprakelijkheid dekt van de eigenaar, de bestuurder of de houder van het motorvoertuig, maar niet in een subrogatoire vordering tegen de eigenaar van een aan spoorstaven gebonden motorrijtuig. Hij wenst te vernemen of dat verschil in behandeling bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

B.5.1. Een letterlijke lezing van de in het geding zijnde bepaling verwijst alleen naar de motorrijtuigenverzekeraars vermeld in artikel 29*bis*, § 1, eerste lid, van de WAM-Wet, en niet naar de eigenaars van de aan spoorstaven gebonden motorrijtuigen vermeld in artikel 29*bis*, § 1, tweede lid, van de WAM-Wet.

B.5.2. In die interpretatie wordt de arbeidsongevallenverzekeraar die het slachtoffer van een arbeidsongeval waarbij een aan spoorstaven gebonden motorrijtuig betrokken is, heeft vergoed, minder gunstig behandeld dan de arbeidsongevallenverzekeraar die het slachtoffer van een arbeidsongeval waarbij een ander motorvoertuig betrokken is, heeft vergoed.

Enkel in het laatste geval geniet de arbeidsongevallenverzekeraar immers de zekerheid dat hij het aan het slachtoffer uitgekeerde bedrag kan recupereren op grond van de subrogatoire vordering bedoeld door de in het geding zijnde bepaling. In het eerste geval kan hij zich slechts op grond van het gemeen recht richten tot de aansprakelijke derde, en draagt hij de bewijslast en het risico van diens insolvabiliteit.

B.5.3. Dat verschil in behandeling vindt geen verantwoording in de in B.3.1 vermelde doelstelling om een evenwicht te vinden tussen de financiële bescherming van het slachtoffer en de werking van het gemene aansprakelijkheidsrecht. In beide gevallen heeft de arbeidsongevallenverzekeraar immers het slachtoffer vergoed, en in beide gevallen dient de getrapte subrogatieregeling ertoe te leiden dat de uiteindelijke vergoedingsplicht rust op degene die voor het ongeval aansprakelijk is.

Die doelstelling verantwoordt bijgevolg niet dat de getrapte subrogatieregeling alsook het door de wetgever gewilde « volledige parallellisme » tussen de in het geding zijnde bepaling en artikel 29*bis* van de WAM-Wet worden doorbroken indien bij het arbeidsongeval een aan spoorstaven gebonden motorrijtuig betrokken is.

B.5.4. Het in B.5.2 vermelde verschil in behandeling vindt evenmin een verantwoording in het feit dat de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (hierna : NMBS) geen private verzekeringsonderneming is en geen premies int die worden aangewend om dekking te verlenen aan verzekerden.

De in het geding zijnde regeling en artikel 29*bis* van de WAM-Wet beschermen immers niet de belangen van de privaot verzekerde eigenaar van een motorrijtuig, maar bevatten een dwingend systeem van objectieve aansprakelijkheid en subrogatie ter bescherming van de slachtoffers van een arbeidsongeval waarbij een motorrijtuig betrokken is.

B.5.5. Hieruit volgt dat de in het geding zijnde bepaling, geïnterpreteerd in die zin dat zij niet voorziet in een subrogatoire vordering van de arbeidsongevallenverzekeraar tegen de eigenaar van een aan spoorstaven gebonden motorrijtuig, niet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.6.1. De in het geding zijnde bepaling kan nochtans in een andere zin worden geïnterpreteerd.

Krachtens artikel 10, § 1, van de WAM-Wet zijn de Staat, de gewesten, de gemeenschappen, Proximus, de Nationale Maatschappij der luchtwegen, de NMBS, Infrabel, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen en « bpost » niet verplicht een verzekering aan te gaan voor motorrijtuigen die hun toebehoren of op hun naam zijn ingeschreven, maar in dat geval dekken zij zelf, overeenkomstig de WAM-Wet, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het motorrijtuig aanleiding kan geven. Zij hebben dan, voor zover zij niet tot schadevergoeding zijn gehouden uit hoofde van hun eigen aansprakelijkheid, jegens de benadeelden dezelfde verplichtingen als de verzekeraar.

Indien de NMBS geen motorrijtuigenverzekering aangaat voor de aan spoorstaven gebonden motorrijtuigen waarvan zij de eigenaar is, dient zij krachtens die bepaling dus zelf

te worden beschouwd als een verzekeraar in de zin van artikel 29*bis* van de WAM-Wet en in de zin van de in het geding zijnde bepaling. Artikel 48*ter*, tweede lid, van de arbeidsongevallenwet verwijst overigens naar artikel 29*bis* van de WAM-Wet in zijn geheel, zonder een onderscheid te maken naar gelang van het type van motorvoertuig dat bij het arbeidsongeval is betrokken of naar gelang van de toepasselijkheid van het eerste dan wel het tweede lid van artikel 29*bis*, § 1, van die wet.

B.6.2. In die interpretatie, die in overeenstemming is met het door de wetgever gewilde « volledige parallellisme » tussen de in het geding zijnde bepaling en artikel 29*bis* van de WAM-Wet, kent de in het geding zijnde bepaling de arbeidsongevallenverzekeraar een subrogatoire vordering toe tegen de eigenaar van het aan spoorstaven gebonden motorrijtuig dat bij het arbeidsongeval betrokken was.

B.6.3. Die interpretatie verplicht de NMBS overigens niet om de door de arbeidsongevallenverzekeraar aan het slachtoffer toegekende vergoeding definitief te dragen. Krachtens artikel 29*bis*, § 4, van de WAM-Wet kan de NMBS vervolgens immers degene die volgens het gemeen recht aansprakelijk is, aanspreken.

Zij draagt daarbij weliswaar de bewijslast en het risico van insolventie van de aansprakelijke derde, maar die last is niet onevenredig in het licht van de doelstellingen die met de in het geding zijnde bepaling worden nagestreefd.

Overigens draagt de NMBS die last en dat risico slechts in zoverre zij geen motorrijtuigenverzekering aangaat voor de aan spoorstaven gebonden motorrijtuigen waarvan zij eigenaar is. Indien zij een dergelijke verzekering aangaat, wordt zij zelf niet langer beschouwd als een verzekeraar in de zin van artikel 10, § 1, van de WAM-Wet en dient de arbeidsongevallenverzekeraar zijn subrogatoire vordering uit te oefenen tegen die verzekeraar.

B.6.4. In die interpretatie leidt de in het geding zijnde bepaling niet tot het in B.5.2 vermelde verschil in behandeling, aangezien de arbeidsongevallenverzekeraar de in de in het geding zijnde bepaling bedoelde subrogatoire vordering zowel kan uitoefenen tegen de verzekeringsonderneming die de aansprakelijkheid dekt van de eigenaar, de bestuurder of de

houder van het motorvoertuig, als, in voorkomend geval, tegen de eigenaar van een aan spoorstaven gebonden motorrijtuig.

In die interpretatie is de in het geding zijnde bepaling bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- Geïnterpreteerd in die zin dat het enkel voorziet in een subrogatoire vordering tegen de verzekeringsonderneming die de aansprakelijkheid dekt van de eigenaar, de bestuurder of de houder van een motorvoertuig, maar niet in een subrogatoire vordering tegen de eigenaar van een aan spoorstaven gebonden motorrijtuig, schendt artikel 48*ter* van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

- Geïnterpreteerd in die zin dat het wel voorziet in een subrogatoire vordering tegen de eigenaar van een aan spoorstaven gebonden motorrijtuig, schendt artikel 48*ter* van de voormelde wet van 10 april 1971 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 26 april 2018.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

A. Alen